

60
ET

FACTS

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

Ekspertproгноos tekkivate tööohutuse ja töötervishoiu füüsiliste riskide kohta

Miks keskenduda tekkivatele riskidele?

Töökeskond muutub pidevalt seoses uute tehnoloogiate ning uuenevate majanduslike, sotsiaalsete ja demograafiliste tingimustega. Sellega seoses kutsus ühenduse strateegia 2002–06 ⁽¹⁾ agentuuri üles "moodustama riskiseirekeskus" ning "ennetama uusi ja tekkivaid riske". Riskiseirekeskuse eesmärgiks on tuvastada ja ette näha tööohutuse ja töötervishoiu suundumusi Euroopas, et paremini vahendeid suunata ning võimaldada õigeaegsemat ja tõhusamat sekkumist.

Mis on tekkivad riskid?

Tekkivaks riskiks peetakse nii **uusi** kui **suurenevaid** riske.

Uue riski all mõeldakse järgmist:

- riski eelnevalt ei esinenud; või
- muutunud sotsiaalse või üldsuse arvamuse või uute teaduslikult põhjendatud teadmiste tõttu käsitletakse pikaajalist vaidlusküsimust nüüd riskina.

Riski peetakse **suurenevaks**, kui:

- riski põhjustavate ohutegurite arv kasvab; või
- riskini viivate ohuteguritega kokkupuute võimalus suureneb; või
- ohutegurite mõju töötajate tervisele suureneb.

Kuidas tekkivaid riske tuvastada?

Proгноosi kujundamine koosnes kolmevooruselise Delphi küsitlusest. Delphi meetod põhineb kordusmeetodil, kus eelnevate voorude tulemused esitatakse ekspertidele uueks hinnanguks. Riskide liigitamiseks kasutati 5pallist Likerti skaalat. 137st uuringus osalema kutsutud eksperdist pöördus küsimustiku juurde tagasi 66, hõlmates 14 Euroopa riiki ja USA-d.

Millised on peamised tekkivad tööohutuse ja töötervishoiu füüsilised riskid?

Proгноosis määratletud riskid peegeldavad suurenevat muret paljuteguriliste küsimuste üle.

■ Kehalise aktiivsuse ebapiisavus

Tuvastatud põhjuste hulgas on kuvarite ja automatiseeritud süsteemide levimine, põhjustades kauakestvat istumist töökohal, k.a. tööreisidel. Kirjandusülevaade näitas, et väga väheste kehalise aktiivsusega töökohad ning kasvavad luu-lihaskonna vaevused hõlmavad enamasti kauakestvat istumist, kuid muret teevad ka kauakestvat seismist nõudvad töökohad. Tagajärjed tervisele: ülajäsemete ja selja luu-lihaskonna vaevused, sääre veenilaiendid ja süvaveenide tromboos, ülekaalulisus ja teatud kasvajatüübid.

■ Luu-lihaskonna vaevuste ja psühhosotsiaalsete tegurite koosmõju

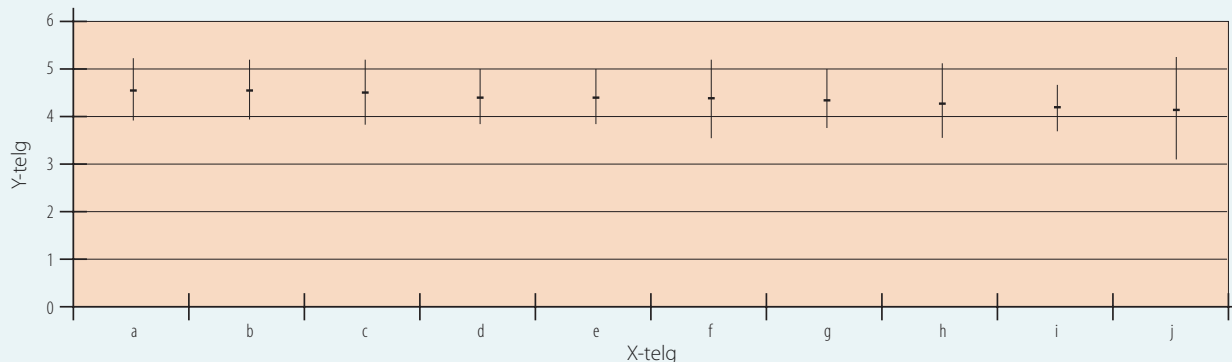
Ebasoodsad psühhosotsiaalsed aspektid suurendavad kehaliste riskitegurite mõju ja aitavad kaasa luu-lihaskonna vaevuste sagenemisele. Kirjandus keskendus kuvaritele, kõnekeskustele ja tervishoiusektorile. Nimetatud psühhosotsiaalseteks teguriteks on liiga kõrged või madalad nõudmised töökohale, keerulised tööülesanded, tugev ajaline surve, madal kontroll töö üle, vähene otsustamisvõimalus ja kolleegide toetus, kindluse puudumine töösuhtes ja kiusamine. Luu-lihaskonna vaevuste ja psühhosotsiaalsete tegurite koosmõju kujutab töötajate tervisele suuremat riski kui kokkupuute ainult ühe riskiteguriga.

■ Uute tehnoloogiate ning seadme-kasutaja interaktsiooni keerukus

Töökoha füüsilised omadused, nagu vilets ergonoomiline planeering seadme-kasutaja interaktsioonil, suurendab töötajate vaimset ja emotsionaalset pinget, inimlike eksituste ja õnnetuste riski. "Intelligentset", samas keerukat seadme-kasutaja interaktsiooni võib leida lennunduses, tervishoiusektoris (arvutitega seotud ravi), veoautodel ja kaevamismasinatel (kabiinisised juhtkangid) ning keerukas tootmistegevuses (arenenud robotid).

⁽¹⁾ "Kohanemine muutustega töökohas ja ühiskonnas: uus ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia 2002–06", KOM(2002) 118 lõplik.

Uuringus selgunud 10 suuremat tööohutuse ja töetervishoiu riski (Y-telg: väärtused 5pallisel Likerti skaalal ja standardhälbed; X-telg: riskid)

- a. Kehalise aktiivsuse puudumine
- b. Ebamugava tööasendi ja vibratsiooni koosmõju
- c. Vähenenud teadlikkus soojusriskidest ebasoodsate temperatuuritingimustega kokkupuutuvate madala staatusega töötajate seas
- d. Paljutegurilised riskid
- e. Luu-lihaskonna vaevuste ja psühhosotsiaalsete tegurite koosmõju
- f. Soojusega seotud ebamugavus
- g. Vibratsiooni ja füüsilise töö koosmõju
- h. Uute tehnoloogiate, tööprotsesside ning seadme-kasutaja interaktsiooni keerukus
- i. Suure riskiga rühmade ebapiisav kaitse pikaajaliste ergonoomiliste riskide eest
- j. Ultraviolettkiirgusega kokkupuute üldine suurenemine tööl ja tööväliselt

Paljutegurilised riskid

Ekspertid tõstsid eriti esile paljutegurilisi riske. Kirjandus keskendub kõnekeskustele, mille arv suureneb, luues uusi, ohutegurite suhtes mitmikkokkupuutega ameteid. Kõnekeskuste töötajate puhul täheldati järgmist: kauakestev istumine, taustamüra, ebasobivad kõrvaklapid, vilets ergonoomilisus, vähenenud kontroll oma töö üle, tugev ajaline surve, kõrged vaimsed ja emotsionaalsed nõuded, luu-lihaskonna vaevused, sääre veenilaiendid, nina- ja kurguhaigused, hääleprobleemid, väsimus, stress ja läbipõlemine.

Kõnekeskuste töötajate arv Saksamaal kasvab.
HVBG, Saksamaa – Pressebilder

Suure riskiga rühmade ebapiisav kaitse pikaajaliste ergonoomiliste riskide eest

Antud teema läbib kogu prognoosi. Erilise riskirühmana tuuakse esile madala töösuhtesiseundi ja kehvale töötingimustega töötajad, kes paradoksaalselt saavad ka vähem väljaõpet ning kelle puhul rakendatakse vähem teadlikkuse tõstmise meetmeid. Näiteks põllu- ja ehitustöölised, kel puuduvad piisavad teadmised soojusriskidest, mis on seotud külmas/kuumas keskkonnas töötamisega.

Soojusega seotud ebamugavus

Tuuakse esile soojusega seotud ebamugavuse vastaste abinõude vähesus tööstuses, kus seni ainsana on täheldatud soojusstressi. Soojusega seotud ebamugavuse mõju töötajate stressile ja

heaolule pole piisavalt uuritud. Soojusega seotud ebamugavus võib avaldada mõju töötajate tööle ja nende ohutuskäitumisele ning seeläbi suurendada tööõnnetuste tõenäosust.

Ultraviolettkiirgusega kokkupuute üldine kasv

Ekspertide teatel on ultraviolettkiirgus kujunev risk. Kokkupuude ultraviolettkiirgusega on kumulatiivne: mida rohkem on töötajal tööväliseid kokkupuuteid ultraviolettkiirgusega, seda tundlikumad on nad selle suhtes ka tööl. Taas on tegu potentsiaalselt suureneva vajadusega võtta töökohal tarvitusele ennetusabinõud.

Vibratsiooni, ebamugava tööasendi ja füüsilise töö koosmõju

Vibratsioonile, mida on seni peetud "traditsioonilisemaks" riskiks, pööratakse rohkem tähelepanu Euroopa direktiivis 2002/44/EÜ⁽²⁾.

Täiendav teave

Ekspertprognoosid inimese tervist ähvardavate, sotsiaalsete, organisatsiooniliste, keemiliste ja bioloogiliste riskide kohta täiendavad füüsiliste riskide prognoosi, et pakkuda võimalikult ulatuslikku pilti töömaailmas esile kerivate riskide kohta.

Riskiseire täielikud tulemused on kättesaadavad järgmisel veebilehel: <http://riskobservatory.osha.europa.eu>

Agentuuri aruanne: "Ekspertprognoos tekkivate tööohutuse ja töetervishoiu füüsiliste riskide kohta":

<http://osha.europa.eu/publications/reports/6805478>

Agentuuri töödokument "Muutuva töömaailma uurimus":

<http://osha.europa.eu/publications/reports/205>

Agentuuri aruanne "Uued suundumused õnnetusjuhtumite ennetamisel muutuvas töömaailmas":

<http://osha.europa.eu/reports/208>

Agentuuri veebileht pakub linke muutuva töömaailmaga seotud uurimuste juurde: <http://osha.europa.eu/research/rtopics/change/>

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/44/EÜ, 25. juuni 2002, töetervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (vibratsioon) tulenevate riskidega (EÜT L 177, 6.7.2002).

Euroopa Tööohutuse ja Töetervishoiu Agentuur

Gran Vía 33, E-48009 Bilbao

Tel (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83

E-post: information@osha.europa.eu